

't Seghen Waert

jaargang 24 aflevering 1

februari 2005

verenigingsblad van het Historisch Genootschap
Oud Soetermeer

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Bestuur

dbr. E.H. Oskam, voorzitter

Juweellaan 175, 2719 SB Zoetermeer

tel. (079) 361 65 38

dbr. R.M.A. Krul, secretaris

Tijberg 54, 2716 LK Zoetermeer

krulende@wanadoo.nl

tel. (079) 321 07 32

mw. H.E.M. Westerman, penningmeester

Nassaulaan 12, 2712 AX Zoetermeer

westdijk@hetnet.nl

tel. (079) 316 81 21

mw. I. de Kler (A.W.Z.)

dbr. C.A.M. Klein (G.W.Z.)

vacature (I.S.V.)

dbr. F. Rijkaart (PR)

Archeologische werkgroep

dbr. B.F.F.H. van der Ven

Douzapad 30, 2722 AX Zoetermeer

bevdven@xs4all.nl

tel. (079) 342 79 91

Genealogische werkgroep

mw. M.E. Vijverberg-Kalkema

Stekelbaarssloot 35, 2724 AR Zoetermeer

kalkema@wanadoo.nl

tel. (079) 331 65 52

Interviewgroep Sprekend Verleden

dbr. E.W. van den Burg

Fr. Hendriklaan 32, 2712 EE Zoetermeer

tel. (079) 316 48 58

Archief en bibliotheek

mw. J.M.C. Huisman-Aaftink

Bernhardstraat 2, 2712 CS Zoetermeer

jokehuisman@hetnet.nl

tel. (079) 316 31 79

Ledenadministratie

dbr. A.Ph. Rademaker

Banckertstraat 5, 2712 KK Zoetermeer

arademaker@wanadoo.nl

tel. (079) 316 43 74

Redactie

mw. C.J. Moerman-van Voorst

Dublinstraat 253, 2713 HT Zoetermeer

c.j.moerman@planet.nl

tel. (079) 352 14 88

dbr. P. Drapers

mw. F.M.J. Heidt-Reeuwijk

dbr. Th. van der Poel

dbr. A.C.J. Vermeulen (publicaties)

t Seghen Waert is een uitgave van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer.

ISSN: 1384-7260

Het Historisch Genootschap is gevestigd in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7

2712 AB Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

Website: <http://www.oudsoetermeer.nl>

E-mail: info@oudsoetermeer.nl

Openingsdagen archief en bibliotheek:

iedere woensdag 14.00-17.00 uur

Inloopavond A.W.Z.: elke dinsdagavond 20.30

- 22.00 uur

Inloopavond G.W.Z.: eerste maandag van de

maand 20.00-22.00 uur

Inhoud

Van de redactie	1
Waarde leden van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer	2
Activiteiten	3
Hartelijk welkom aan de volgende nieuwe leden	3
Contributie 2005	4
Sprekend Verleden: in gesprek met Kees Veldhuizen	5
Zeehelden vastgelegd	13
De keur van Karel van Wijngaarden	16
Polen in Zoetermeer	22
Verkrijgbare publicaties van het historisch genootschap	22

Van de redactie

Het redactieteam wenst alle leden een gelukkig en gezond jaar 2005.

En uiteraard ook veel leesplezier.

Kopij voor aflevering 2 verwacht de redactie graag uiterlijk 13 maart 2005.

Waarde leden van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Als u dit leest, is 2005 al een aantal weken verder dan de 3e januari, de dag waarop ik een paar gedachten aan het papier toevertrouw. De dagen gaan lengen en er zullen al veel meer sneeuwkllokjes zijn waar te nemen dan de enkele die nu in mijn tuin trots hun pracht tonen! Misschien bevindt u zich alweer in de tredmolen en waan van de dag, waarbij de gedachten aan de kerstdagen van 2004 en de daarop volgende feestelijke nieuwjaarswisseling al lichtelijk zijn vervlogen. Ook de vreselijke zeebeving in Azië zal in mindere mate het nieuws beheersen.

Maar nu mag ik u allen nog de beste wensen voor 2005 doen toekomen. Bovenal een goede gezondheid en dat tezamen met al degenen die u lief en dierbaar zijn, dichtbij en veraf.

2004 was voor het HGOS wederom een jaar om met genoeg op terug te blikken. Belangstellenden verdrongen zich op onze website om kennis te nemen van onze activiteiten. De professioneel uitgevoerde HGOS beleidsnotitie 'Visie op het historisch erfgoed van Zoetermeer' mocht zich in een brede politieke belangstelling verheugen. De coproductie van het HGOS en het comité 'BehOUDEn Dorp' over vijftig jaar zeeheldenbuurt in Zoetermeer, getiteld 'Zeehelden in de polder', kreeg eveneens veel aandacht van pers en politiek.

Nog nooit was de belangstelling van de Zoetermeeders zo groot als toen we met onze stand in de Dorpsstraat stonden op zaterdag 27 november 2004, de zogenaamde 'cadeau markt'. In samenwerking met het Gemeentebestuur van Zoetermeer verstrekten we aan belangstellenden het boekwerk met het complete overzicht van de Zoetermeerse architectuur. Honderden exemplaren gingen 'over de toonbank'.

Tot slot twee dingen. Ook voor 2005 kunt u volgens de beheerder van ons boekenfonds, Ton Vermeulen, weer een aantal interessante publicaties verwachten. Houd de ontwikkelingen dienaangaande in de peiling en tracht ze te bemachtigen. Uw bestuur heeft geïnteresseerd meegeleefd met de pogingen van het management en bestuur van het museum om op een andere, modernere en veelzijdige wijze, op een nieuwe locatie, de beleving van kunst en cultuur in den brede, gestalte te geven. Er lijkt zich voor dit model een voldoende politiek draagvlak te ontwikkelen. Chapeau!

Hartelijke groet
Erris Oskam

Activiteiten

Willem de Zwijger

Op 31 maart houdt de heer J. Oudenaarde een lezing over Willem de Zwijger. Plaats: Parochiehuis, Dorpsstraat 18. Tijd: 20.00 uur. Voor leden is de toegang gratis, voor niet-leden 2 euro.

Wandelen en fietsen rond en door het historische hart van Zoetermeer

Evenals in 2004 worden er weer wandel- en fietstochten georganiseerd in samenwerking met de vrijwilligersorganisatie Het Gilde.

Op het programma staan: Dorpsstraat/Buurtvaartroute; Stationsstraat: een deftige boterstraat; Vlamingstraat/Voorweg: straat van boeren en notabelen; Buurtschap 'De Horre': een selfsupporting buurt. De laatste twee routes zijn tamelijk lang; er wordt geprobeerd deze per koets af te leggen.

De data worden bekendgemaakt in de plaatselijke pers.

Info: Bep van Adrichem, tel.3310173, Jacques van Oosterom, tel.3311793.

Hartelijk welkom aan de volgende nieuwe leden:

Dhr. J.J. Breugem, Molenstraat 32, Zoetermeer

Dhr. A. v.d. Brink, Paardenmarkt 8, Doesburg

Mw. E.M. Eveleens, Dolfijnpark 1, Ridderkerk

Dhr. F.H. Faber, Timmermanshove 31, Zoetermeer

Dhr. C.M.A. van Gein, Juweellaan 100, Zoetermeer

Dhr. D.J. Heidt (gezinslid), Tjalkwerf 24, Zoetermeer

Dhr. G.K. Hilton (gezinslid), Duiveland 13, Zoetermeer

Dhr. E.O. de Kooter, Duiveland 13, Zoetermeer

Dhr. J.A.H. Neuteboom, Van Egmondstraat 31, Zoetermeer

Dhr. A.J. Roos, Meidoornlaan 78, Zoetermeer

Mw. C. van Santvoort-Reeuwijk, Brabantlaan 3, Vught

Dhr. J.P.F. Verweij, Leiwater 81, Zoetermeer

Mw. A. Weening, Nassaulaan 477, Zoetermeer

Dhr. Jos van Wijk, Zegwaartseweg 12, Zoetermeer

Mw. M. Woldendorp-Noordam, Dorpsstraat 25 / kamer 123, Lunteren

Dhr. H. de Zwart, Tollensstraat 33, Zoetermeer

Contributie 2005

Het is al weer een jaar geleden dat wij u vroegen de contributie voor 2004 te willen voldoen. Om de stijgende kosten te beheersen voelden we ons toen genoodzaakt tot een contributieverhoging. Ook hebben we in het afgelopen jaar enige bezuinigingen doorgevoerd. Het is ons mede daardoor mogelijk geweest om onze activiteiten met enthousiasme te blijven uitvoeren en een gezonde financiële basis te leggen voor de toekomst.

Naast de ontvangst van de contributies, zoals begroot, mochten wij vele donaties van onze leden ontvangen. Wij constateren daarin zelfs een stijgende lijn. Hiervoor zijn wij u uiteraard zeer dankbaar. Het is zowel voor het bestuur als voor de werkgroepen binnen ons genootschap een extra blijk van waardering voor het vele werk dat wordt verricht.

Dankzij uw trouwe lidmaatschap en de vele vrijwillige donaties kunnen we de contributie voor 2005 houden op: €13,75 per lid en €7,00 voor een tweede lid op hetzelfde adres. Zoals inmiddels gebruikelijk treft u bijgaand twee acceptgiro's aan. De ene acceptgiro is bestemd voor betaling van de verplichte contributie (welk bedrag u uiteraard naar wens mag verhogen).

De andere acceptgiro kunt u gebruiken voor een vrijwillige bijdrage aan het werk van één of meer van onze werkgroepen. U kunt zelf aangeven welke werkgroep(en) u wilt ondersteunen. Iedere bijdrage, hoe klein ook, is van harte welkom. Als u niet met één van deze acceptgiro's uw contributie of bijdrage wilt voldoen, maar op een andere wijze, wilt u dan alstublieft uw lidnummer

**FRIS
VERSSHOP**

**Dorpsstraat 103
2712 AE Zoetermeer
079 3167616**

**Hollandse kaasspecialiteiten
Boerenkaasspecialiteiten
Buitenlandse kaas
Salades en pate s
Versgebrande noten
Zuidvruchten
Kadomanden**

vermelden. Wij vertrouwen erop uw betaling zo spoedig mogelijk te ontvangen!

De penningmeester

Sprekend Verleden: in gesprek met Kees Veldhuizen

E.W. van den Burg en J.W. Dreise

Onlangs hadden wij een gesprek met de heer C.J. Veldhuizen. Gedurende enige tientallen jaren gaf hij leiding aan het Timmer- en aannemingsbedrijf Veldhuizen. Wij werden ontvangen in zijn huis aan de Marco Polorede, waarvan hij zelf zegt dat dit het mooiste plekje van Zoetermeer is. Dat is toch opvallend, want hij is geboren en getogen aan het Lagereinde, een plaats die hem ook nu nog zeer dierbaar is. De heer Veldhuizen hebben wij leren kennen als een goedlachse man, die nog intens kan genieten van de verhalen uit zijn jeugd.

Overigens is de naam Veldhuizen voor het Historisch Genootschap zeker geen onbekend begrip. De vader van Kees, de heer W.J. Veldhuizen heeft in belangrijke mate bijgedragen tot de oprichting van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer. Hij was het ook, die destijds een artikelenreeks geschreven heeft met als titel: Zoetermeer, zoals het was in het begin van deze eeuw. Deze artikelen, die oorspronkelijk in het Streekblad werden gepubliceerd, waren zo belangwekkend, dat het Genootschap in 1995 heeft besloten ze in boekvorm uit te geven en ze zijn nu op de website te vinden.

Het gezin

“Ik ben geboren in Zoetermeer op 28 juli 1936. Ik kom uit een gezin van zes kinderen; drie zussen had ik boven me en verder een zus en een broer die jonger waren dan ik. Mijn vader had een timmer- en aannemingsbedrijf aan de Dorpsstraat 177, waar ik opgroeide. Hij was de zoon van Helmert Veldhuizen, die in 1907 naar Zoetermeer kwam om hier bij het station als seinwachter te gaan werken. Mijn opa was getrouwd met Jannetje Huurman die uit een familie van aannemers kwam. Mijn vader werd hierdoor waarschijnlijk aangetrokken tot de bouw. In 1925 nam hij een bestaand timmerbedrijf van de heer Bouman over. Mijn ouders waren Nederlands Hervormd en we gingen ‘s zondags minstens één keer naar de kerk. Mijn vader heeft zich ook vele jaren ingezet voor de kerk als ouderling en als kerkvoogd. Hij was ook in de politiek actief, in het bijzonder voor de A.R. Ik herinner me nog, dat ik meeding verkiezingsborden plaatsen met onder andere de namen van Jelle Zijlstra en Jan Schouten er op. Deze borden werden dan zichtbaar neergezet en ik ging

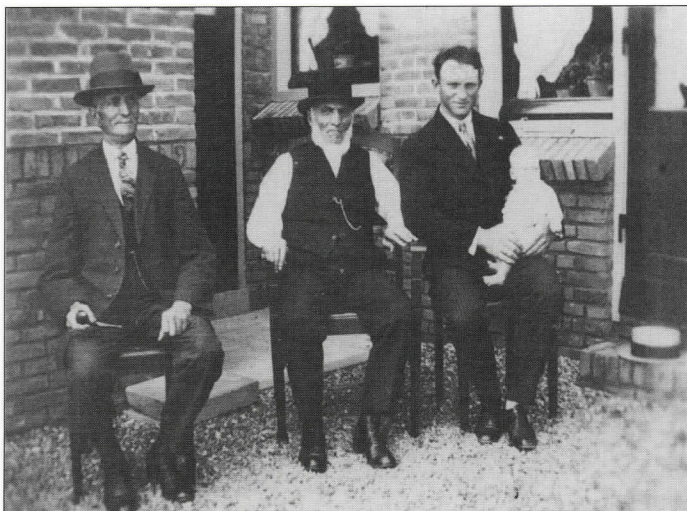
mee met het plaatsen ervan, wat ik wel leuk vond. Hij is nog enige tijd raadslid voor de A.R. geweest. Verder zat hij onder andere in het bestuur van de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij hier in Zoetermeer en was bestuurslid van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer”.

De lagere school

“In 1943 hadden we halve dagen school. De Duitsers hadden het schoolgebouw gevorderd om er soldaten in onder te brengen. In verband daarmee had de eerste klas les in het graanpakhuis van Boon. De tweede klas heb ik doorgebracht in het koor van de Hervormde Kerk en in 1945 hadden wij weer de beschikking over de school, maar ik kan mij ook nog herinneren, dat wij dekking moesten zoeken tijdens een bombardement bij het spoor. Ik weet nog wel, dat wij onder de banken doken langs de muur. Volgens mij was dat toch weer in de Christelijke School. Of die later weer vrijgegeven is, dat weet ik niet precies meer. In de School met de Bijbel heb ik na de oorlog de lagere school afgemaakt. Als namen van onderwijzers en onderwijzeressen herinner ik mij nog juffrouw Broers uit de eerste klas en juffrouw Van Aalst en de onderwijzers Homme de Vries, Arend van Noort en Jongebreur als hoofd van de school. Onderlinge ruzies of scheldpartijen, waar je wel eens van hoorde met kinderen van andere scholen heb ik eigenlijk nooit meegemaakt.

De heer W. J. Veldhuizen, vader van C. J. Veldhuizen, in de Doprstraat met zaag in de hand

Vier generaties Veldhuizen. Van links naar rechts: Helmert grootvader van Kees, Cornelis overgrootvader, Willem vader van Kees en C. J. (Kees) Veldhuizen

Wij gingen altijd goed met elkaar om, ook met Rooms Katholieken, ruzies in die zin heb ik nooit gekend.

Vrienden uit mijn schooltijd zijn Jaap Rodenburg, Henk de Hoed, Piet Cammeraat en nog vele anderen”.

De jonge jaren

“In mijn herinnering heb ik in en bij de werkplaats van mijn vader eigenlijk een fijne jeugd gehad. Voor mijn vriendjes en mij was dit een ideaal speelterrein. We bouwden hutten en we konden er timmeren. Auto’s waren er toen bijna niet, maar er waren wel handkarren. We hadden een loods met vier handkarren en het was ook een favoriete bezigheid om met die karren te gaan rijden. Daar zal ik zo meteen nog wat over vertellen. Wat maakte je allemaal mee? Bij de boeren was het leuk spelen in het land. In de oorlogstijd zat ik veel bij boer Karens aan de overkant, bij Leen Karens. Als kwajongen van zeven jaar leerde ik melken. Ik kreeg daar altijd een fles melk en die konden ze thuis goed gebruiken. Martien Karens, de zoon had een prachtige bokkenkar, die stond onder een deken om hem te beschermen. Die kar was gemaakt bij Cor Ziere aan de Vlamingstraat, een schitterend wagentje! Daar stond ik met jaloerse blikken naar te kijken, maar ik mocht er niet mee rijden. Dat ding was wel tuitelig, ik had eventjes die bok ingespannen en de kar ging gelijk om. Toen heeft mijn vader een bokkenkar voor mij gemaakt, van een soort vierkante kist met twee van die bomen eraan en een schommelhaak erin gedraaid. Daarmee ging ik ook het land in, wat heel fijn was. Martien hoefde niet in de war te zitten, dat ik met zijn mooie wagen zou gaan rijden. In de winter zetten we de bok ook voor de slee.

Ik kwam ook wel bij Van der Tas aan de Vlamingstraat. Met Aad van der Tas, Broer noemden ze hem, ging ik mee naar de markt en ik melkte ook bij hen.

Vrienden van vroeger. Staande van links naar rechts: Jaap Rodenburg, Henk de Hoed en C. J. (Kees) Veldhuizen. Zittend van links naar rechts: Kees Rademaker en Aad Post

Na schooltijd ging ik er altijd naar toe en dan kreeg je 's zaterdags uitbetaald. Soms kreeg je een gulden, maar ook wel eens iets in natura. Ik wilde bijvoorbeeld graag een konijn hebben en op een zaterdag mocht ik er een uit de koppel uitzoeken”.

Op vakantie in 1954

Als je in 1954 als jongeman met beperkte financiële middelen een reis naar de Franse Rivièra wilde maken moest je wel kunnen improviseren en over zo'n vakantie heeft Kees ons verteld. “Met Aad Post en Jaap Rodenburg ging ik drie weken met vakantie naar Frankrijk. De werkplaats ging dicht en de dag vóór het vertrek begon ik met de werkplaats op te ruimen. De machines werden in het vet gezet. Alle raampjes werden met de ragebol van het stof ontdaan. Met de handkar ging ik de houtkrullen naar bakker Posthuma brengen. In deze bakkerij aan de Den Hoorn werden de krullen gebruikt voor de oven. Aad had een oud wagentje, een Standard. In die tijd nam je alles zelf mee. Een mud aardappels, gehaktballen, een primus, alles ging mee en ik geloof dat ik honderd vijftig gulden bij elkaar gespaard had. We hadden een tweepersoons tentje met z'n drieën, om beurten sliep er een buiten. We zijn eerst door België gegaan en zo naar Frankrijk. In Parijs hebben we het een en ander bekeken en daarna trokken we verder naar de Rivièra. Toen moesten we over de Alpen,

door die tunneltjes en op een gegeven moment kwam er een rookwolk onder het dashboard vandaan. Gauw die motor uit. Toen hebben we de auto de tunnel uitgeduwd en steeds achterom gekeken, maar het was toen nog niet zo gek druk. We hebben hem toch weer aan de praat gekregen, maar we hebben wel de hele vakantie moeten duwen om hem te laten starten. Ik voel mijn rug bij wijze van spreken nog. Zo zijn we dus toen in Nice en Monaco geweest en later nog in San Remo”.

Een onwillige handkar

“Nog even terug naar die handkarren. Ik kan mij nog herinneren, dat wij met zo’n handkar door het dorp liepen en op de hoogte van Pauw de Bruin, de schoenmaker, raakt die kar de trottoirband en die slaat met de handvatten door de ruit van de werkplaats heen. Ruit kapot, erachter stond nog zo’n glas-in-loodraam, ook er doorheen en in de schoenmakerij zat ene Bram schoenen te lappen. Die is van schrik naar huis gegaan en veertien dagen heeft hij niet gewerkt. Wij zijn als een speer met die kar naar huis gegaan en hebben nog wel achterom gekeken, maar zagen geen achtervolger. Later kwam Pauw de Bruin op hoge benen, hij was nog een oom van me, naar mijn vader toe. Hij kwam de werkplaats in waar Gerrit Vis en die andere werklieden zich een ongeluk stonden te lachen. Het was oorlogstijd, er moest toch een nieuwe ruit komen. Die is er ook wel gekomen, ik meen, dat het van dat tuinderglas was dat ze erin gezet hebben. Maar goed ik kon uit mijn spaarpot, die niet toereikend was en met het geld van mijn vader erbij bij ome Pauw en tante Sien de schade gaan betalen!”

De vervolgschool

“Ik ging naar de ambachtsschool aan het Veluweplein in Den Haag, dat was in 1949. Die opleiding duurde twee jaar. In de zomer fietsten wij en in de winter gingen we een paar maanden met de bus. We fietsten langs de Rijksweg. We gingen met een groepje, met Piet van der Tas, Gerard Havenaar en Aad Vis, een zoon van Gerrit Vis en nog andere jongens. ‘s Avonds volgde ik nog de opleiding V.M.T.O. Voorbereidend Middelbaar Technisch Onderwijs. Ik hield niet zo van leren. Later ben ik wel doorgegaan met de aannemerscursus. Dat was ook in Den Haag, aan de Waldeck Pyrmontkade. Die cursus was wel zwaar. Wat ik wel gemist heb zijn de vreemde talen. Ik had verder mogen leren, maar dat deed ik niet en dat is dom geweest. Dat heb ik altijd als een gemis gevoeld. Toen ik de aannemerscursus volgde, werkte ik op de dag en dat viel niet altijd mee. Het was twee avonden in de week en we hadden natuurlijk het nodige huiswerk. Maar goed, daar ben ik doorheen gekomen”.

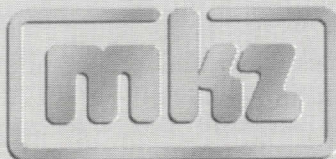
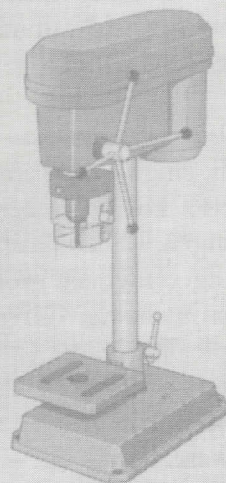
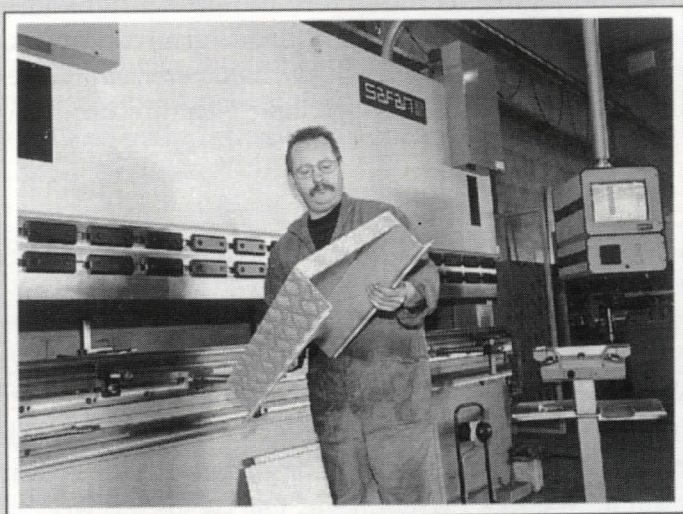
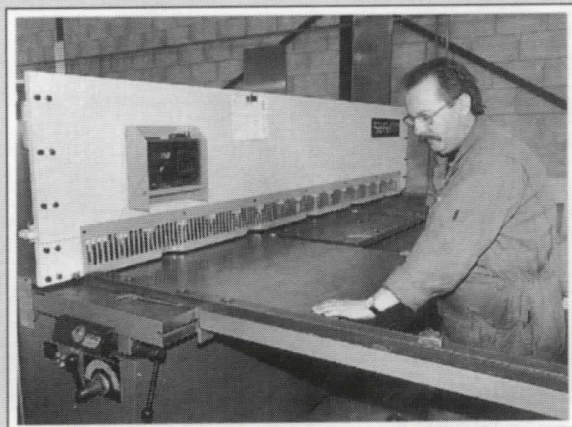
Nu óók voor particulieren!

LASSEN ○

ZETTEN ○

DRAAIEN ○

VERKOOP ○

MKZ-Metaalbewerking

Industrieweg 21, Zoetermeer

Telefoon (079) 341 63 41

Het werk

“Op mijn vijftiende kwam ik van de ambachtsschool af en toen ben ik dan gaan timmeren. Eerst een jaar bij Van Noort in Benthuisen. Er was op dat moment in het bedrijf bij ons niet zo gek veel werk. Na een jaar werd ik teruggehaald. Ik begon met twaalf en een halve gulden in de week. Dat is geweest in 1951. Op mijn 21e heb ik mijn aannemersdiploma gehaald en daarna ben ik al gauw medefirmant geworden, want ik werkte eigenlijk al vroeg zelfstandig.

Toen kregen wij hier de woningbouw. Vroeger werkten wij meer als timmerbedrijf dan als aannemer. Wij werkten veel samen met de gebroeders Huurman en met Bontenbal. Wij deden dus het timmerwerk. De ene keer waren wij hoofdaannemer en de andere keer was de ander dat. Je had je eigen klanten en wij werkten met verschillende metselaars.

We hadden gemiddeld zo'n tien man in dienst. De ene keer waren het er acht en een andere keer twaalf. Gerrit Vis was er al vóór 1925. Voordat mijn vader dat bedrijf had, werkte hij al bij Bouman. Bij de overname van het bedrijf is hij meegekomen en hij is al die jaren gebleven. Verder waren er Paul Lugtigheid, Koos Brandhorst, Gerrit Straver, Dirk van Elleswijk, Arie van Velden en vele anderen. Personeel bleef meestal jaren in ons bedrijf werken. Samen met Bontenbal hebben wij het eerste flatgebouw in Zoetermeer gebouwd, waarbij Bontenbal de hoofdaannemer was. Dat was het flatgebouw in de John MacCormickstraat. Dat is een gebouw zonder lift, maar met een zogenaamde loopbaan.

In de huizen aan de De Ruijterstraat, de huizen die nu gesloopt worden, hebben wij ook het timmerwerk gedaan. En wat een mooi werk was, toen heette het al Aannemersbedrijf W.J. Veldhuizen en Zoon, dat was De Morgensterkerk. Wij waren toen hoofdaannemer. De Adventskerk hebben we gezet samen met Bontenbal. Bij de bouw van Het Kruispunt waren de Gebroeders Huurman weer hoofdaannemer”.

De nadruk lijkt nu een beetje te liggen op kerkgebouwen, maar in het oude gedeelte van Zoetermeer en ook in de nieuwe wijken is in de loop van de jaren aan vele bouwwerken de naam Veldhuizen verbonden. Dat kon nieuwbouw zijn, maar ook restauratie, onderhoud of uitbreiding, zoals aanbouwkeukens, dakkapellen en dergelijke.

Het laatste grote werk onder leiding van de heer Veldhuizen was een project van eenenveertig eengezinswoningen in de wijk Rokkeveen. Omdat er geen opvolger voor het bedrijf was en in 1993 de mogelijkheid zich aandiende het bedrijf in andere handen te laten overgaan heeft hij daar gebruik van gemaakt. Op dat moment kwam er een eind aan de timmerbestemming van het pand Dorpsstraat 177, een pand met een indrukwekkende geschiedenis. In de tijd

gezien werd het pand gebruikt door achtereenvolgens: Leendert van der Elst, vanaf 5 december 1838; David Leeuwenburg, vanaf 17 januari 1872; Hendrik Hofland, vanaf 13 mei 1880; Gerrit van der Sterre, vanaf 29 september 1887; Johannes Beekenkamp, vanaf 23 februari 1888; Jan Bouman, vanaf 1 mei 1889; Joh. Bouman, vanaf 17 januari 1918; D. Huurman en W.J. Veldhuizen, vanaf 1 juni 1925; W.J. Veldhuizen, vanaf 5 augustus 1939; W.J. Veldhuizen en zoon, vanaf 1 januari 1958 en Veldhuizen B.V., vanaf 8 augustus 1975.

Deelname aan het maatschappelijk leven

De heer Veldhuizen heeft zich, evenals zijn vader, verdienstelijk gemaakt in het maatschappelijk leven. In de bouwwereld had hij de nodige contacten en functies en dertig jaar lang was hij bestuurslid van de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij. Later kreeg deze maatschappij de naam Univé West-Nederland. Hij heeft ook deel uitgemaakt van het dagelijks bestuur. Hij trad tevens op als taxateur.

Pand Dorpsstraat 177 vóór de sloop. Het is een huis met zogenaamde kopglasgevel.
(foto collectie mw. Moers-De Vree)

Als duivenliefhebber was hij medeoprichter van de 'Zaterdagvliegers'. Niet zonder enige trots vertelde hij ons dat in het jaar 2000 een van zijn duiven als tiende uit Bordeaux kwam binnenvliegen uit een groep van in totaal 10157!

Tenslotte.

De heer Veldhuizen heeft dan wel gezegd, dat hij nu op het mooiste plekje van Zoetermeer woont, toch sluiten wij niet uit, dat hij nog weer eens terugkeert naar het Lagereinde.

Wij zijn weliswaar geen profeet, maar wij hebben goed geluisterd.

Zeehelden vastgelegd

Piet Drapers

Op 5 december 1953 slaakten de bestuurders van de gemeente Zoetermeer een zucht van verlichting, want Brinkers Margarinefabrieken zegde toe de bouw te financieren van 42 huizen, waarvoor de gemeente niet voldoende geld had. Van de benodigde 479.000 gulden kwam men er 75.000,- te kort, maar Brinkers wilde dan wel alle huizen voor eigen rekening bouwen. Dat gebeurde ook en op 28 augustus 1954 legde de vijf jaar oude Ben Brinkers de eerste steen. Daarmee was een begin gemaakt met de bouw van een wijk, die de Zeeheldenbuurt zou gaan heten. Dat was vorig jaar dus precies vijftig jaar geleden.

Bernardus Hugo Brinkers legt de eerste steen 1954

Boekje

De eerste huizen werden gebouwd aan de Trompstraat, de Evertsenstraat en de Heemskerckstraat door "De Gebroeders" zoals destijds het bouwbedrijf Gebroeders Huurman werd genoemd. Personeelsleden van Brinkers konden een huis kopen voor f 7.250,- Het contract dat men aanging met de firma Brinkers voorzag er in dat men gedurende vijftwintig jaar ongeveer tien gulden per week aan rente en aflossing moest betalen. Voor de tijd waarin men ongeveer vijftig gulden bruto verdiende, een fors bedrag. De oud Zoetermeeders weten dan ook allemaal te melden dat de buurt bij de start "Het Tranendal" werd genoemd.

De bewoners van de buurt vormden een hechte gemeenschap en eigenlijk is daar in vijftig jaar niet zoveel in veranderd. Er wonen ook nog mensen "van het eerste uur", iedereen kent iedereen en burenhulp is daar ook thans geen vaag begrip.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat vanuit de buurt het initiatief kwam om vijftig jaar na de eerste paal een buurtfeest te organiseren en samen met het Historisch Genootschap een boekje uit te geven.

Tijdens het buurtfeest werden de eerste exemplaren van het boekje door Erris Oskam, als voorzitter van het Genootschap, uitgereikt aan de bewoners.

ARTOTHEEK 'DE VLAMING'

Verhuur

beeldende

kunst

Voor bedrijven en particulieren

Vlamingstraat 2a
2712 BZ Zoetermeer
Telefoon 079 3169551

Erris Oskam en bewoners van de wijk bij de presentatie van het boekje

Interviews en foto's

Meer dan tien echte Zeeheldenbuurters werden geïnterviewd. Zij vertellen niet alleen hoe zij aan hun eerste 'paleisje' kwamen, maar ook hoe zij er leefden, met hun vele kinderen. Ook 'Het Plein' krijgt ruimschoots aandacht. De plek waar de wekelijkse markt werd gehouden, Pro Patria haar uitvoeringen gaf en dat het middelpunt was van de wielerronde van Zoetermeer. De oudere bewoners weten veel van de eerste winkels en de snackbar van Heijnen, die er alleen maar kwam omdat hij ook onderdak bood aan de marktmeester en omdat de snackbar exploitant de toiletten schoon moest houden.

In het boekje treft men meer dan tachtig foto's aan. Natuurlijk de eerste steenlegging in 1954 door de dan vijfjarige Ben Brinkers, maar ook foto's van de bouw, de huizen met hun bewoners. Zelfs het interieur is vereeuwigd. Zo kan je zien hoe men zich vijftig jaar geleden poedelde in een echt lavet. Alle huidige en oud bewoners hebben inmiddels een exemplaar van het boekje 'Zeehelden in de polder' in hun bezit. Het is een beperkte oplage, maar er zijn nog enkele exemplaren beschikbaar. Het is voor €5,00 te verkrijgen in het Stedsmuseum en bij boekhandel Roos in de Dorpsstraat.

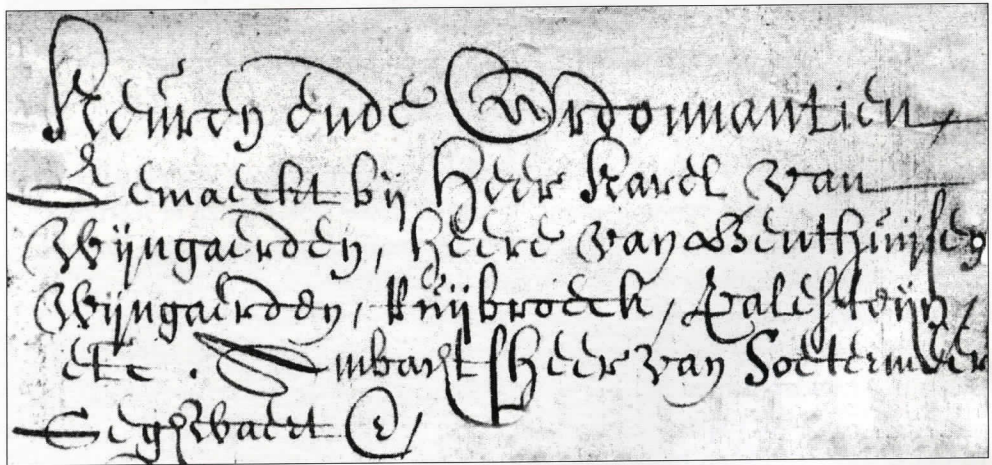

De keur van Karel van Wijngaarden

Ronald Grootveld

Inleiding

In het midden van de zeventiende eeuw moeten de dorpen Zoetermeer en Zegwaard in goeden doen zijn geweest. De Meerpolder was drooggemalen en leverde vruchtbare landbouwgrond. De Tachtigjarige oorlog was afgelopen, dus de druk van oorlogsbelastingen en doortrekkend krijgsvolk was verdwenen. Bovendien lagen de dorpen op de doorgaande route Den Haag - Gouda, hetgeen veel verkeer en vertier opleverde. De ergste godsdiensttwisten tussen de Remonstranten en de Gereformeerden waren gesust en de katholieke eredienst werd weer oogluikend toegestaan. Het waren de jaren van de dichterpredikant Jodocus van Lodensteijn en de bloeitijd van de rederijkerskamers, gezelschappen van amateurdichters-toneelspelers. Er stonden maar liefst 600 huizen in beide dorpen samen, die zo'n 3000 bewoners gehuisvest moeten hebben. Het inwonertal zou vanaf het einde van de zeventiende eeuw dalen en pas rond 1850 weer dezelfde hoogte bereiken.

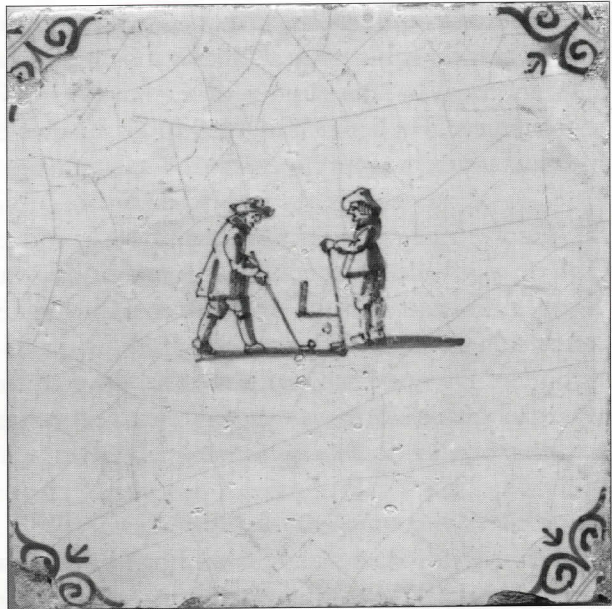

Aanhef van de keur met alle titels van Karel van Wijngaarden

In die tijd waren de ambachtsheerlijkheden Zoetermeer en Zegwaard in handen van één edelman: Jacob van Wijngaarden. Hij had Zoetermeer in 1594 geërfd van zijn moeder en Zegwaard er in 1642 bijgekocht van de toenmalige ambachtsvrouw. Daarnaast was hij heer van Benthuizen. Zo kon hij in deze dorpen het bestuur benoemen, recht spreken, de dominee aanstellen en op die manier flinke invloed uitoefenen. Hij woonde in een fraai huis aan de Lange

Kinderen aan het kolven, 17e-
eeuwse tegel (particuliere
collectie)

Vijverberg in Den Haag,
maar verbleef ook vaak op
Ter Lips in Voorschoten,
het huis van zijn vrouw.
Deze dame, Anna van den
Rhijne, had van haar
moeder de heerlijkheden
Wijngaarden en Ruibroek
geërfd. Jacob en Anna
kregen twee zoons, van wie
de oudste, Gerard, al in
1632 op 21-jarige leeftijd bij
het beleg van Maastricht
omkwam. Hun andere

zoon, Karel van Wijngaarden, trouwde in 1643 met Reïnera Florentina Sloet uit Kampen en erfde in 1644/1650 de vijf heerlijkheden van zijn ouders met de daarbij behorende huizen. Hij werd daarmee een zeer vermogend man. In 1655 overleed Reïnera en Karel bleef als weduwnaar achter op Ter Lips, waar hij samen met zijn vrouws stiefmoeder en haar twee dochters een huishouding voerde. Karel van Wijngaarden was een gelovig katholiek. Dat is op zich verwonderlijk in de Nederlanden van de zeventiende eeuw, waar heren van zo'n hoge positie als hij in het algemeen de gereformeerde overtuiging hadden. Het was voor katholieken ook verboden om overheidsambten te bekleden. Katholieken lieten hun geloof dus in het openbaar niet zo blijken, maar privé was dat natuurlijk anders. Daarbij kwam dat heer Karel soms wat zonderling gedrag vertoonde. Hij was bevriend met de heer van Voorschoten en op een kwade dag besloten zij de dorpsdominee, die zich te vaak te buiten ging aan sterke drank, een hak te zetten. Stel je voor: twee hoge adellijke heren tegen Azarias Peudevin, de plaatselijke predikant. Op een zaterdagavond toen de dominee overduidelijk in kennelijke staat was, beloofde heer Karel een theologiestudent uit Leiden een goudstuk als hij de volgende ochtend in plaats van Peudevin zou preken. Tegelijk kreeg de koster een fooi om de torenklok een uur vooruit te zetten. Natuurlijk luidde de klok die zondag dan ook een uur te vroeg en de Voorschotenaren moesten zich haasten om in de kerk te komen. Het ergste was dit natuurlijk voor de dominee die met een kater op bed lag. Hij haastte zich naar de kerk, maar toen stond de student al op de kansel. Hij wilde de treden opstormen, maar struikelde en viel ten

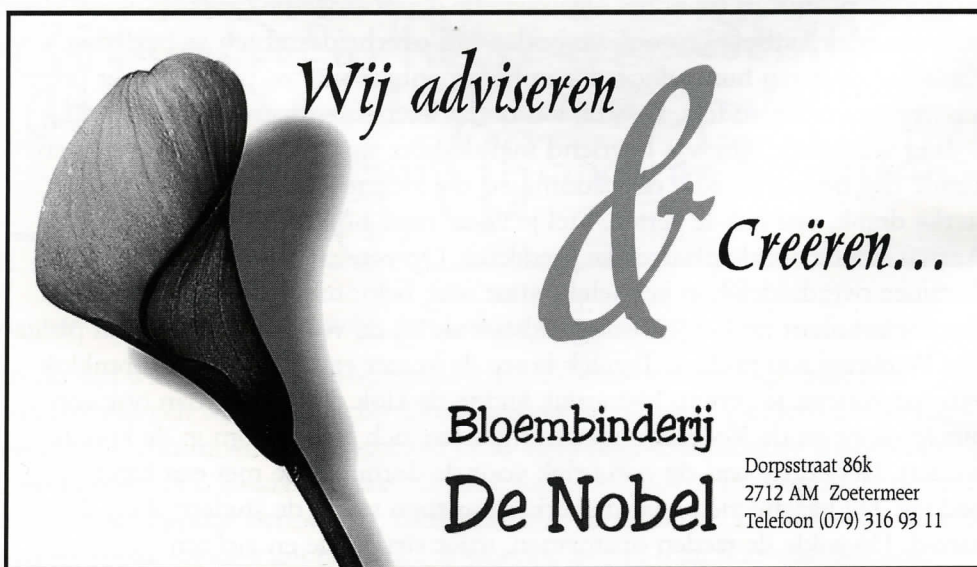
aanschouwen van het gehele kerkvolk. Vanaf de orgelgalerij werd hij uitgelachen door heer Karel, die nota bene zijn huiskapelaan naar de kerk had meegenomen! In later jaren gedroeg Karel van Wijngaarden zich steeds protestantser. Hij liet zich in 1659 bij de nieuwe dominee in Voorschoten zelfs als lidmaat inschrijven.

De keur voor Zoetermeer-Zegwaard

Ook op zijn heerlijkheden Zoetermeer en Zegwaard drukte de heer Van Wijngaarden zijn stempel. In de jaren 1650 stelde hij een zogenaamde keur of verordening op, waarin nauwkeurig werd bepaald wat hier in het openbaar was verboden. De noodzaak tot verbieden doet vermoeden dat de genoemde praktijken aan de orde van de dag waren en zo geeft de keur een aardig beeld van de zeventiende-eeuwse samenleving.

Vestiging en beroepsuitoefening

Allereerst stelde de ambachtsheer hoge boeten vast voor notarissen die zich zonder schriftelijke toestemming van "sijn Edelheyt" in de dorpen zouden vestigen. Voor elke akte die ze onverhoopt zouden opmaken, stond ook een boete. Hetzelfde gold voor onderwijzers, die overdag of 's avonds school wilden houden, voor huisonderwijzers en voor vrouwen die meisjes hielden om "te leeren lezen ende schrijven". Ook grutters mochten zich niet zo maar vestigen, want de grutter van Zoetermeer zou de enige blijven. Nieuwe inwoners moesten altijd een verklaring overleggen waaruit bleek dat zij in geval van armoede zouden terugvallen op de armenzorg van hun vorige woonplaats.

Wij adviseren

& Creëren...

**Bloembinderij
De Nobel**

Dorpsstraat 86k
2712 AM Zoetermeer
Telefoon (079) 316 93 11

Ook hun huisbaas mocht eventueel borg staan. Gebeurde dat niet, dan bedroeg de boete zes pond en onmiddellijk vertrek uit het dorp.

Zondagsrust

Op zon- en feestdagen was nagenoeg elke vorm van openbaar vermaak verboden. Ten eerste kon er niet gedronken of gedanst worden in de herbergen, want de overtredders zowel als de waard of waardin wachtte een boete. Verkoop van goederen en dieren was ook uit den boze, hetzij binnenshuis of voor de deur. De bierwagen mocht niet rijden en de winkels moesten dicht. Ook verkopen van inboedels, zogenaamde boelhuizen, waren niet toegestaan. Alleen de zeevis kon worden verkocht!

Allerlei soorten van balspelen vielen ook onder het verbod: "kaetsen, kolven, balsmacken, kloot-, bal- off vuyschieten" mochten niet. Overigens waren deze spelen al in 1628 verboden door de baljuw van Rijnland en eigenlijk op geen enkele dag geoorloofd binnen de "brantschouwerije (...), noch oock niet opte Hoorn". De bebouwde kom, dus het gedeelte waar de nachtwaker zijn ronde liep, was geen speelplaats.

Werken in het algemeen kon niet worden toegelaten op zondag. Met name worden de barbiers vermeld, die vooral geen bekkens mochten uithangen (blijkbaar een teken dat ze open waren) of, ten teken dat ze een geslaagde aderlating hadden verricht, kommen met bloed neerzetten.

De rederijkers, gezelschappen van mannen die zich bezig hielden met de dicht- en toneelkunst, werd het geheel onmogelijk gemaakt iets te doen. Uit de verboden blijkt dat ze regelmatig bijeen kwamen, vaandels uitstaken, prijzen uitloofden en optochten door het dorp organiseerden met tromgeroffel en vendelzwaaien. Ze zongen nieuwjaars- en "meyliedekens" en droegen gedichten voor. Ook nodigden ze rederijkers van elders uit op zogenaamde referiefeesten en voerden in het openbaar "comediën, tragediën en kluchten" op - allemaal ten strengste verboden! Tijdens de preek van de dominee in de kerk moest iedereen (ook de enkeling die niet in de kerk was) zich onthouden van roepen, tieren of razen. Het verbod om te blijven staan praten is in de keur doorgehaald. Door de week kon het blijkbaar gebeuren dat er pseudo dokters in het dorp kwamen. Zij hingen dan hun zogenaamde aanstellingsakten en banieren op en strooiden briefjes rond. Op zondag waren "meesters, steen- noch breucksnijders, noch quacksalvers" in het dorp welkom. Als ze de boete niet wilden betalen, konden hun goederen worden verkocht. Ook "rollesangers off singsters" moesten hun mond houden en "nieuwe tijdinghvercoopers" moesten hun spullen bij zich houden, "wonder wat nieus" er ook was.

Iets wat waarschijnlijk alleen tijdens de kermis voorkwam, staat voor de zekerheid toch in de keur als zondagsverbod: koorddansers en vertoners van “wondere beesten, constich gemaecte wercken off rariteyten” moesten uit het dorp blijven.

“Weeren van de ongeregeltheden”

Uit de verdere verbodsbepalingen zou men de indruk kunnen krijgen dat het in Zoetermeer en Zegwaart halverwege de zeventiende eeuw een losgeslagen bende was, waar het volk, als het de kans kreeg, alles deed wat God verboden had. Heer Karel vond het nodig een boete te stellen op het gooien met “steen, cley, aerde, slick, sant” of sneeuwballen naar anderen maar vooral door de ruiten van de kerk of particulieren. Ook vernielingen, openzetten van poorten, weghalen van hekken en uittrekken van palen werd beboet. Overigens zijn deze twee artikelen later doorgehaald. Blijkbaar waren ze toch ook de tijdgenoten iets te gortig. Wel bleef het verbod op messentrekken staan, evenals dat op het slaan van anderen of het gooien met voorwerpen naar iemand. Er stond een standaard boete voor, plus een boete voor “yder quetsingh”, behalve bij noodweer. Bovendien kon ook de baljuw van Rijnland, die bevoegd was recht te spreken bij misdrijven, nog eens een boete opleggen. Het roeren van de trom was voor iedereen verboden, tenzij het van hogerhand was opgelegd.

Feestelijkheden

De verschillende feestelijkheden gedurende het jaar vielen allemaal wel onder een min of meer uitgebreid verbod. Uit de bepalingen blijkt dat er vastenavondspelen werden gehouden en dat herbergiers het rijden, steken, trekken, gooien of slaan van “swanen, gansen, hanen, conijnen, palingen, haringen” organiseerden. Met nieuwjaar ging men zingend langs de deuren en werd toneel gespeeld en op Driekoningen kwamen de kinderen langs, dansend en zingend met een “starre” of spelend op een “rommelpodt” (ouders betaalden de boete voor hun kinderen).

Al in 1604 was het zogenaamde schutten van bruidsparen verboden, maar dat gebruik had blijkbaar een taai leven. Het zojuist getrouwde stel werd volgens gewoonte opgewacht door de jongeren van het dorp en net zo lang tegengehouden tot de bruidegom een drinkgeld of een fooi gaf. Dat daarbij allerlei baldadigheden voorkwamen, zal niemand verbazen. De ambachtsheer verbood het dus vijftig jaar later nog maar eens, evenals het ongenood verschijnen op bruiloftsfeesten of -maaltijden. Ook hierbij draaiden de ouders voor de daden van hun “onbejaerde” kinderen op.

Al met al een stortvloed aan bepalingen waaraan de dorpelingen zich hadden te houden maar dat waarschijnlijk niet deden. Helaas is er geen administratie van de boeten bewaard gebleven. We kunnen dus slechts raden naar het aantal overtredingen.

Karel van Wijngaarden liet het grootste deel van zijn bezittingen na aan zijn schoonzuster Everdina Antonia Sloet, die bij hem op Ter Lips woonde en aan zijn verre neef Daniël van Wijngaarden. Zij werden vermogend dankzij Karels laatste testament, voortgekomen uit in de loop der jaren telkens weer wijzigende inzichten en bepalingen. Karel was zo wispelturig in het opstellen van zijn testaments, dat hij op een gegeven moment bepaalde dat een volgend testament alleen met zijn eigen bloed mocht worden ondertekend. In het archief van de Leidse notaris die zijn testaments telkens opstelde, zijn echter ook weer meerdere testaments bloedrood ondertekend! De heer van Wijngaarden overleed op 24 oktober 1669. Hij werd bij zijn ouders in de Haagse Grote Kerk begraven.

Bronnen

“Keuren ende ordonnantie voor Soetermeer ende Seghwaert”, Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag; dossier Oem van Wijngaarden

Bijleveld, W.J.J.C.,
Over jr. Carel van
Wijngaarden en
zijn tijd, in:
Nederlands
Archief voor
genealogie en
heraldiek,
jg. 7 nr. 10, 1949

Danspartij in een
herberg, midden
17e eeuw (H. E.
Henkes, Glas zonder
Glans, Rotterdam
1994)

Polen in Zoetermeer

Tientallen jaren woonde Józef Michal Rzemieniecki in Zoetermeer. Hij werkte onder meer bij smederij Van Driel en trouwde in 1951 met Hennie Rozenboom. Een van hun dochters, Anna geheten, zag haar vader regelmatig naar de slaapkamer in de Jan Hoornstraat gaan om in een laatje van een oud meubeltje spulletjes uit de Tweede Wereldoorlog te bekijken. Herinneringen waar hij verder nooit over sprak.

Lang na zijn dood in 1985 heeft Anna de vele vragen die bij haar leefden opgepakt en is zij het leven van haar vader gaan volgen. Van een klein dorpje in Polen, nu gelegen in de Oekraïne, waar de familie al eeuwen woonde liep het spoor andere wegen op in de Tweede Wereldoorlog. Hitler en Stalin verdeelden Polen in 1939 en Józef werd als 20-jarige tewerkgesteld ver weg in de Oeral. Met de inval van de Duitsers in Rusland in 1941 werd een Pools leger geformeerd om tegen de nazi's te vechten. De Polen mochten uit de werkkampen vertrekken. Via de Kaspische Zee en Iran bereikten ze Irak waar ze een opleiding kregen. In 1943 vochten de Polen, met Józef, in Italië. September 1945 werden de Polen opgevangen in Engeland. Józef vertrok een jaar later naar Nederland en kwam in Zoetermeer terecht.

Over deze lange reis heeft zijn dochter Anna een boek geschreven, vol met kleurenfoto's: "Rode papavers van Monte Cassino, het verhaal van mijn vader Józef Michal Rzemieniecki". Enkele exemplaren zijn nog verkrijgbaar voor €12,95 bij de betere boekhandel in Zoetermeer en bij Anna Zemieniecki: anna_alinka_54@hotmail.com.

Verkrijgbare publicaties van het historisch genootschap

Samen onder één dak (1995): Geschiedenis van de Adventskerkgemeente en de Remonstrantse kerk (€4,-)

Over de Reguliersdam (1997): Historische en archeologische informatie over de Zoetermeerse overtoom in Rokkeveen (€9,-)

De geur van krijt (1997)*: Onderwijs geschiedenis en scholen in Zoetermeer (€1,-)

Zeventien Zoetermeerse kerken (1998)*: Alle kerkgebouwen in Zoetermeer (€3,-)

Terugblik Zoetermeer (1998): video met bijna een uur aan unieke beelden over de stad- en dorps historie, (€4,50)

Een Juweel van een Heilige (1999): Historische en archeologische informatie over Dorpsstraat 77 (€3,- ; bijna uitverkocht)

Dorp in oorlog: Zoetermeer 1940-1945 (2000)*: De tweede wereldoorlog in Zoetermeer uitgebreid belicht (gebonden, € 22,-)

Op de hoek van de Wallen (2001)*: Bouw- en bewoningsgeschiedenis van Dorpsstraat 46 (€ 4,50 ; bijna uitverkocht)

De geschiedenis op straat (2001, 2de druk), CD-ROM met beschrijving van de 286 belangrijkste cultuur-historische elementen in Zoetermeer. Met veel kleurenafbeeldingen en uitgebreide zoekmogelijkheden (€ 6,80)

Verstopt achter de voordeur (2001)*: interieurs te Zoetermeer en Zegwaard rond 1900 (€ 3,-)

Deez' beide dorpen, Zoetermeer en Zegwaard in 1799 (2002): facsimile van een 18de eeuwse beschrijving van beide dorpen met uitgebreide toelichting en illustraties (gebonden, € 9)

De kerk van Crooneveen: historisch en archeologisch onderzoek naar de Zoetermeerse schuurkerk en katholieke parochie (2002). Met kleurenomslag en full colour afbeeldingen (€ 9,80)

De Zoetermeersche Handelscourant (2002)*: advertenties en berichten uit de jaren 1910-1970 (€ 0,50)

Een klassiek juweel: de Oude Kerk in Zoetermeer (2002)*: met veel aandacht voor bouwhistorie, interieur en kerkelijke geschiedenis (€ 7,-)

Zoetermeersche Boerencourant (2003)*: boerenleven tussen 1910 en 1970 in foto's en interviews (€ 0,50)

Een kasteel in de Dorpsstraat (2004)*: eigenaren en bewoning van het voormalige Huis te Palenstein in Zoetermeer vanaf de 14de eeuw, met kleurenomslag en full colour afbeeldingen (€ 9,80)

De met een * gemerkte publicaties zijn samen met de Gemeente Zoetermeer uitgegeven.

Deze publicaties zijn te koop in geselecteerde Zoetermeerse boekhandels, het Stadsmuseum en bij het Historisch Genootschap Oud Soetermeer: op woensdagmiddag in 't Oude Huis Dorpsstraat 7-boven, inspreken op (079) 319 06 83, email info@oudsoetermeer.nl (verzendskosten € 3,-). Meer informatie is te vinden op het internet: www.oudsoetermeer.nl.

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken het met hun financiële steun mede mogelijk dit blad uit te geven.

Van As Makelaardij bv

Eerste Stationsstr. 61, tel. (079) 316 44 45

Dranken/Wijnhandel Boonekamp

Dorpsstraat 130, tel. (079) 316 38 02

Bouwmarkt De Bouwhof

Edisonstraat 88, tel. (079) 331 07 00

Cammeraat IJzerwaren

Eerste Stationsstr. 48, tel. (079) 316 37 31

Carrosseriefabriek Joost Lamboo bv

Koperstraat 40, tel. (079) 363 44 44

Het Fluitschip historisch onderzoeks-
en adviesbureau, tel. (079) 316 78 46

Henneken Radio en TV

Den Hoorn 7, tel. (079) 316 24 90

Roos Kantoorboekhandel

Dorpsstraat 155, tel. (079) 316 35 80

Rové Licht & Sfeer Eerste Stationsstr. 3
tel. (079) 316 64 88

Schoenen Van Veen

Dorpsstraat 83, tel. (079) 316 31 65

Slagerij Vollebregt

Dorpsstraat 127, tel. (079) 316 35 25

Personenvervoer Van der Slik

Blauwroodlaan 296, tel. (079) 361 61 61

Verlaan Verfspciaalzaak

Vlamingstraat 5, tel. (079) 316 34 76

Linhout Foto Video

Dorpsstraat 68, tel. (079) 316 30 84

Uw huis verkopen?

Duidelijk, Helder, Betrouwbaar!

van Brero & Breugem

NVM REGISTER MAKELAARS - TAXATEURS

Dorpsstraat 14 (naast het Nicolaasplein) 2712 AK Zoetermeer

tel.: 079-3160061 fax: 079-3160026

e-mail: info@vanbrero-breugem.nl internet: www.vanbrero-breugem.nl

Gratis waardebepaling! Bel 079 - 3160061

Outdoorspecialist Van Herwijnen

Dorpsstraat 66 anno 1908

berg/wandelschoenen
kampeerartikelen
schietsport
dartsport

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

tenten
klimsport
vrijtijdskleding
campingaz dealer

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - Telefoon (079) 316 35 51 - www.herwijnenzoetermeer.nl